

Motion till riksdagen

1989/90:Jo903

av Siw Persson m.fl. (fp)

Bevarande av den skånska kronhjorten

Kronhjorten har genom en "folkomröstning" valts till Skånes landskapsdjur. Detta anses av många som ett mycket bra val, eftersom kronhjorten är specifik för landskapet och funnits i Skåne åtminstone de senaste 5 000 åren.

I dag går emellertid den skånska kronhjorten en oviss framtid till mötes sedan det fria kronhjortsreservatet, som infördes 1971, avskaffades med den nya jaktlagen den 1 januari 1988.

Anledningen till att den skånska kronhjorten inte anses vara någonting särskilt från huvudstadens horisont kan vara att det numera finns en tämligen god kronhjortsstam i Mellansverige. Men dessa djur tillhör inte den oblandade nominatrasen som den skånska.

En annan anledning till att man i dag inte betraktat den skånska kronhjorten som något speciellt, är en genetisk undersökning som utfördes 1981 vid genetiska institutionen vid Stockholms universitet. Rapporten resulterade i att det inte skulle finnas några större genetiska skillnader mellan Sveriges olika kronhjortspopulationer. Undersökningen har granskats av sex olika sakkunniga. Samtliga anser att rapporten inte kan användas som underlag för bedömning av skyddsvärdet för nominatrasen, den skånska kronhjorten. Sammantaget har endast 3 promille av kronhjortens totala genuppsättning testats och dessutom kan inte djur från Skånes Djurpark användas som referensgrupp eftersom dessa djurs ursprung är osäkert.

Den skånska kronhjorten är speciell och vi har ett särskilt ansvar för den, både nationellt och internationellt.

Men den skånska kronhjorten är också ett problembarn, därför att den gör stor skada på granplanteringar. Detta löstes emellertid under åren 1971–87 genom inrättandet av ett öppet kronhjortsreservat, som sträckte sig från Revingefältet i nordväst till Krageholm i sydost. Inom reservatet fick markägarna ersättning för de skogsskador kronviltet åstadkom.

Jakten inom reservatet reglerades dessutom på så sätt att hjortar med stor hornkrona (kapitalhjortar) sparades och fick utvecklas till sin fulla kapacitet. När reservatet inrättades hette det i jägarkretsar, att den skånska kronhjorten aldrig blev mer än tolvtaggare. På senare år har hjortarna med 14 eller 16 taggar varit en årlig syn kring Vomb; för ett par år sedan var det t.o.m. en 18-taggare som höll hov där.

När reservatet inrättades var den skånska kronhjorten utrotningshotad. Antalet djur var 75–100 i vinterstam och avskjutningen ca 25 per år. När

reservatet upphörde för två år sedan var stammen uppe i ca 500 djur och den årliga avskjutningen låg kring 100. Kronhjortsreservatet höjde både kvalitet och kvantitet hos den skånska kronhjorten och var alltså mycket framgångsrikt.

Trots detta avskaffades det med utgången av år 1987 i och med att den nya jaktlagen trädde i kraft. Motstånd från alla skånska organisationer och myndigheter som berördes hjälpte föga – i Stockholm delade man inte uppfattningen att den skånska hjorten var något speciellt.

Eftersom markägarna nu inte får ersättning för skogsskadorna begär de naturligtvis att få skjuta fler djur. För 1988 och 1989 begärdes licens för över 350 djur per år! Licenser som har avslagits av länsviltsnämnden har överklagats till Naturvårdsverket och där har man beviljat licenserna. Mest lockande är förstås att nedlägga de kronhjortar som har de största hornkronorna.

Om ingen ändring sker kommer situationen mycket snabbt att vara densamma som före reservatets införande, dvs. ett degenererat utrotningshotat kronhjortsbestånd.

Intresset att bevara den skånska kronhjorten är stort hos de markägare som varit direkt berörda av reservatet. Vid ett möte den 11 december 1989 förklarade alla, att de gärna ser att reservatet återinförs men detta naturligtvis under förutsättning att det då åter utgår ersättning för de skador som kronviltet åstadkommer. Denna summa som måste betalas ut för uppkomna skador bör kunna kompenseras väl genom inkomster från avskjutning inom reservatet.

För att den skånska kronhjortens framtid skall kunna räddas måste ett öppet kronhjortsreservat åter upprättas, kopplat till ersättning för de skador kronviltet åstadkommer och en licensjakt som styrs på länsnivå.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om återinförande av öppet kronhjortsreservat i Skåne.

Stockholm den 15 januari 1990

Siw Persson (fp)

Margitta Edgren (fp)

Bengt Harding Olson (fp)

Kjell-Arne Welin (fp)

Mot. 1989/90
Jo903